

585

585-1

1

Elsa Jönsson

baptiserat

Elsa Jönsson, d. 1842.

samman 1928

Född 1842. död 1928.

Elsa Jönsson.

Hälsat av Elsa Jönsson.

Fid namngivning.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var så att man upphöll sina döda för föder,
 när man döpte barnen. Men man hade inte upphöll
 en person medan han ännu levde, ty då skulle an-
 tingen personen i fråga eller barnet snart dö, all-
 et ham, så fick det som föddes dödför, det dödes
 namn, men om också detta dog, skulle man inte ge
 samma namn åt ett tredje, för då skulle det bli
 sjukt.

585

2

2

Elsa Jönsson

Kajsky, distrikth.

Född 18 72. död 1928

H. viktaread. Kajsky

Agg, Licknat

samma 1928

J. H. H. H. H. H.

Lädsvarsh.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om beaktaren döja på ett ställe, ensig det att
dödsfall snart skulle intäffa i huset.

585

Elsa Jönsson
Korsby, Listerh.
Född 1892, död 1928
H. vistelseort Korsby.

Äggtjänst
sommar 1928.
Thure Jönsson

Stjärn fall.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När Stjärn fall inträffar, kan man se en
människa där. Om man, när man ser Stjärn-
fall, känner ånka sig något, innan Stjärnan
alocknar, så skallens ånkan gå i upptrycket.

585

--- 4₄Elsa Jönsson
Kviby, distuskd.

Född 1842, död 1928.

H. vinstelre och Kviby

Uppptecknad

som man 1928

Thuellemann.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man tappat skeden.

Om man, när man äter, råkar tappa sin sked, så
betyder det att skall vara för någon i byden (väl för
hansom själva?).

Elsa Jönsson
Kajby, distus hd.

Född 1842. död 1928

H. vittbreast Kajby.

585

Kypptebrat
samman 1928
Thurellman

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Det stummar"

Om det blir i näsan, säger man att det "stummar"
d. v. s., det kommer främmande.

585

Ulla Jönsson
Kajsky, distriktd.
Född 1842, död 1928.
H. vintersack. Kajsky.

Kypstuck
sommar 1928
Thunellén.

Färing.

Fär i tiden var följandeslags färingar vid
begravningar och andra festlig hets mycket vanliga:
Ölakt, färskläck, rikthärd, gräst (vit), gamm-
kakar, stekt öl, smälsaker och klenättur.

585

Elsa Jönsson
Kärjehj. distriktd.
Född 1842, död 1928.
H. viktoriaud Kärjehj.

Upptecknat
samma 1928
Thurellman.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Baternedel.

En barn hade ett hål tvärsigenom sin ena fot.
Man rådde modern ^{bata} det på så vis, att hon, då hon
gick till nattvarden, inte öppade munnen för
hon träffade barnet, och då skulle hon blåsa
tre gånger på hålet. Så skulle det läkas.

Elsa Jönsson
Kajsky, Lister hd.
Född 1842. död 1928.

H. viktoria af Kajsky.

Uppskrift
sommar 1928
Thullmann.

Fäven

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man fjädrar väven, skulle man inte låta skäll-
käpparna falla till golvet utan låta ngn krossande
krossa ta dem och rida på dem, och den borde mätte
fröst vara bestämmande för det väntade kornets kön.

585

Elsa Jönsson
Kajsky, distrikts läkare.

Född 1872, död 1928

H. Wistebäck och Kajsky.

högskolelärt

sommaren 1928.

Thure Meinman.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ramsa.

Har du ont i magen
så gå till Per i Vagnen,
o. sätt dig på en sten
o. vila dina ben,
så lenar du i magen.

585

10

10

Ela Jönsson

Äppelbukt

Kajsky, Listeröd.

samma 1928

Född 1842, död 1928

Thullén

H. Listeröd Kajsky.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ramsa.

Om samma vete va samma rier om samma,
så sa inte samma så met som samma rier
om samma.

Alsa Jönsson

Karjehy, Listerh.

Född 1842, död 1928

X. vialtshock Karjehy.

Ägyptiskhet

samma 1928

Thorellén

Reansa.

Måndagen är en frivillig dag.

Tisdagen likaså.

Onsdagen skall arbetet gå.

Torsdagen kommer mästarerna hem.

Frederagen?

Lördagen kommer sabbaten på,

och på söndagen skall jag till kyrkan gå.

Efter varje vers sjungs följande trall:

Lä-le, lä-le, lä-le-le a. o. v.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Elsa Jänman

Karjby, distus hd.

Född 1842, död 1928

H. vintarsund Karjby.

585

Äpptucknat

samma 1828

Stulleman.

12₁₂

Taggvisa.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vyrs, vyrs, lilla barn!

Kar har seder o. västar gamm.

Får han stå på lön

o. får han grynåkom te son.

585

---1313

Elsa Jänman

Kajsky, distus l.d.

Född 1842, död 1928

H. vistskaread Kajsky

Kypstucknad

sommar 1928.

E. Jänman.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Dnickhet.

Kär han alla unga människor över huvud taget
 klaga över ungdomen, plåga manliga: "Inte har du
 ont i ryggen, du har ju ingen rygg. Du har bara
 ett 'legene', som 'lävne' hänger ut."

-14 14

585

Elsa Jönsson
Kajsky, distus hd.
Född 1842, död 1928.
H. wistelsund Kajsky

Appteknat
samman 1928.
E. Jönsson.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Smickhet.

När man skulle slakte och han var närvarande,
glädde slaktens skick i väg dem till nabo-gårdarna
från att låna "corrieda", de kommer då helt och hållet
tillbaka, för något sådant utslag finns ju inte.

Else Jönman

Karlsby, distans hd.

Född 1842, död 1928

L. vistelseort Karlsby

Äggtidnöt

sommaren 1928

Thorellsönnen.

Krickhet.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man satte sig, så ihland någon av man folken:
"Den grannaste grannen har spillet på sig." Då var där
naturligtvis alltid någon av flickarna, som så ofta
om hon såg att spela på sig, varvid hon fortsatte:
"Jaja, du tycker, att du är den grannaste!"

--16
16

Elsa Jönsson
Karpisby, distus hd.

Född 1892, död 1988

H. vistsesamt Karpisby

585

Äppelkärnet

sammalen 1988

Thure Minnson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ringdins.

De höga berg och de djupa dalen,

se här är vännen som mig bekägar (upp bj.).

Glapp, tapp, min lilla sockertapp!

Vi skall dansa tillsol går upp.

Glapp, tapp, min sköna

nu ha vi dansat i det gröna, (his).

-- 17
17

Else Jönsson
Kajby, Listeröd.
Född 1842, död 1928
Hälsöskat Kajby

585

Egyptiska
sammalen 1928
Jönsson

Ringdansen

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det himna enld, han himna så klar,
han himna med tusende dansar,
och kunde jag inte den häaste fr
att med den häaste dansa (upphj.).
Vänd dig om, tag mig i famnen,
dans med mig bara!
Jag äskar dig en bättre vär,
längst bättre än jag kan vara.

Elsa Jönsson 585
 Karpby, listus hel.
 Född 1843, död 1928.
 H. vistelse i Karpby.

Inget beaktat
 samman 1928
 Ture Jönsson.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Åsken.

Åsken står nu, där tillt finnas för att
 döda dem. Men om för mycket nog med att
 stänga dörrar och fönster, när åsken gick, och
 helst kunde man inte ensitta vid ett fönster.

Elsa Jönsson

585

Agypttecknat

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19

Kungälv, distrikts hd.

samma 1928.

Född 1842, död 1928.

Thunbergsson

H. wistebro Kungälv.

Vid död, f. m.

Är någon dött, var det vid att man hade
en psalmbok på hans bord.

Elva Jönsson

585

Äppelträd

Närby, distrikts hd.

smånamn 1928

Född 1842, död 1928.

Sture Jönsson

H. viltbruk och Närby

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vid dopet.

I dopbarnets kinder skulle man lägga pengar,
för att det skulle bli rikt.

20

20

585

-- 21/21

Ela Järnen.

Karjeby, Listerh.

Född 1842. död 1928.

Sl. vistskärst Karjeby.

Aggskärst

samman 1828

Thullhansen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Batensdel.

I har från en visning användes till
batende av sjukdomar.

22

22

Eka Jönsson

585

Ägyptiska

Kajsky, distrikts hd.

samman 1928

Född 1842, död 1928.

Stuvellänman

H. vistskare Kajsky.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

djäken.

djäken flyttar nu här är de första körtarna.
 Om man hämmar honom, blöder hans tunga. djäl
 han på han priset, så kommer det att bli många
 näkta honom det året.

23

23

Elsa Jönsson.

585

Sjypteknast

Kajby, Lister län.

samman 1928

Född 1842, död 1928

Thucklén

H. vinsteknast Kajby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tuppen.

Om Tuppen går mitt på dagen, blir det vädret,
och går han mycket sent på kvällen, blir det
dådsfall.

24

24

Elsa Jönsson, 585 Äppelback
 Västerby, Lister lfd. samman 1928
 Född 1892, död 1928 Thurellén
 H. vitterhet. Västerby

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Barnlek,

och så en vänd som saggvisa.

Under det hemmet rider varje på knä, springer man:

Ö, so sanna,

Hänta små krus (gubbar) i krusna.

Tegen är lång,

skogen är lång,

krusarna lida

o. fulena skida

mitt på dina näsa.

Står pekar man på barnets näsa.

Olav Jönsson
Kajby, distrikth.
Född 1842, död 1928.
X. viltkaret Kajby

585

Uppskrift
sommar 1928
Stuckhansen.

25

25

Barnlek: Herens häns.

Man frågar barnet: "Vill du se Herens häns?"
Om barnet då svarar: "Ja", tar man det med
båda händerna över äran och lyfter det.

af en

Elsa Jönsson
Kungälv, Söderh. l.
Född 1842, död 1928.
H. vintelsat Kungä.

585

Uppskrift
samman 1928
Jönsson

26
26

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Tungnen".

Om man äter och läser samtidigt, så blir man
"Tungnen" = försatt för att läsa.

Elsa Jönsson
Kajby distrikt.
Född 1842, död 1928
H. intekant Kajby.

585

Egypten
sammaren 1928
av Thullén

27

27

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Väldens undergång.

Sibyllen skall ha sagt, att när Tisen blir
färdig, är världens undergång nära.

Eka Jönsson

Krijby, Lister län.

Född 1842, död 1928

H. vinstbränd Krijb.

585

Uppskrift

samma 1928

Stuckkonst

28
28

Vid häring.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man inte fick mer vid häringen, lade man
eld i hären. Man flyttade den till en annan
plats eller lade en eldgädd i gräddan, eller en
koppa- eller silverpenning i den.

585

29
29

Ela Jönsson

Kajby, Lister län.

Född 1842, död 1928.

H. antikt avt. Kajb.

Kypstuckat

samma 1928.

Tucklän.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fidulstucken.

Om det är gäddar runt räl eller näne, så dröjer det
inte länge förrän det blir oväder och nederbörd.

Om eldgläder pratna på kakbäcken, blir det
snart storm.

Om malarna flyga lågt, blir det fullt väder.

Om det går om rännbä, blir det en sträng vinter.

Ragnar det ragnarvädagen (den), skall det regna om
veckan därefter.

"Fudagen gör nästa veckas väder,
om inte söndagen bryter av det."

Ela Jönsson

585

Appteknat

Karjby, Lister l.

sammaren 1928

Född 1842. död 1928.

Thurellsönnar.

H. vitsbort. Karj.

30

30

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

gryn i ansiktet.

Om en karende kvinna såg gryn, blev
barnet grynigt i ansiktet, d. v. s. det fick en sorts
utslag, detta botades genom, att modern lade näg
gryn i vattnet och tvålade barnet med detta.

Elsa Jönman

585

Appteknet

31

31

Narjby, distus hd.

sommaren 1928

Född 1842. död 1928.

Stuckenman.

H. vintarsvart. Narje.

Majning i linfjällen.

Men plögde ju majs i hären vid sammaraftan
med längrenar, som stuckas ner i åkern, och så
långsamt gränsarna vaxo, lika långt skulle hörmbli.

Efter majningen var det vanligt, att ungdomen ^{allan}

"trallade gullning" d. v. s. med armarna som var-

andra utbrade man tår och tår över hörfjället och

"halade" ner hären, som ju dock mest resten sig igen.

I allmänhet var det väl ungdomar tillsammans här,

som utbrade tillsammans.

585

Elsa Jönsson.

Korpby, distrikts hd.

Född 1842, död 1928.

U. vinstelnsönd Korp.

Kypstehuset

sommaren 1928.

Thurekinn.

Svårt på natten.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Man lät aldrig tvätt eller andra uthängda kläder
hänga ut över natten av fruktan för teakt.

33

585

33

Elsa Jönman

Kungälv, Listerh. l.

Född 1892, död 1928

H. vistskeest Kungälv.

Hjertstaden

sommar 1928

Fruen Jönman.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Pachan.

Pachan den natten kallades den, som
slaktade och flådde hästarna. Han var mycket
fräckt och fick endast alla prästtalinnan
för den i häst. Hästtätet använde man inte
färr, utan det grävdes alltid mer.

34

34

Elsa Jönsson 585 Uppträdhet
 Kajsby, distriket.
 Född 1842. Död 1928.
 El. vittne Kajsby.
 sommaren 1928
 Th. Jönsson.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Visa.

Jag är en liten flicka
 men ändå med hett mod.
 Jag blir väl en gång äldre
 liksom min mamma är mält och god.
 Och pappa hettigt i den i galopp.
 För Riga talar jag, i hopp, i hopp.
 Bara jag var pungen är!

Elsa Jönsson

585

35
35

Korpby, distens led.

Uppstuckad

samma 1888.

Född 1842, död 1888.

Thurellånnan.

H. vinstelns och Korpby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nykelvad ho.

En nykelvad ho skulle gå över stål lög på
den träskeln, första gången hon vattenades ut,
och dricka ur ett höll under stål i.

Se sid.
44.

Ulla Jönsson

585

Gyptisknat

Karjshy. Lister hd.

sammaren 1928.

Född 1842, död 1928

Thucellinsson.

H. välskratt Karje.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Spänning i äran.

Vid upkomsten på kreatur skulle man skära dem i
äat och ta några droppar blod på en brödbit,
som man skulle ge dem in för att de skulle bli
friska. Alltså hade man också gäa, när
man köpt en gris för att han skulle bli väl rit
anys hem.

Elsa Jönsson

Norjeby, disten hdl.

Född 1842. död 1928.

H. vistskrakt Norje.

585

Upphördast

sommaren 1928

Thurellsönnar.

37

37

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Isaoras medicin.

Så att nijaälken skulle innehålla mycket och god
gädd, samt ha en hel matfiska ("killiga"), var
man den stundom en tjänsdrell; sålunda var man
den kunnig.

38
38

Elza Jönsson 585 Hytteknad
Kajby, Lister län. sommaren 1928
Född 1842, död 1928 Thurellan.
H. vinstburet Kajb.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Salt i mjölken.

Vid försäljning av mjölk hade man några salt-
korn i den, för att man inte skulle kunna göra
den mjukt ant.

585

-39 39

Elsa Jönsson
 Kungälv, Lister län.
 Född 1842, död 1928
 H. västergård Kungälv.

Kungälv
 sommaren 1928.
 Daniel Jönsson

Värlar.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Värlar anlågades genom att man tog lika många
 ättor, som man hade värlar, och lade dem under en
 jirdst sten, så att man inte mer kom att se dem.

585

40

40

Eke Jönsson
 Naisby, Linters hd.
 Född 1842. död 1928.
 H. vistelse ort. Naisby.

kyrkticket
 sommaren 1928.
 Thurellénsson.

Revsamar.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Revsamar betades genom, att man vätte sitt
 ringfinger med spata och därefter "bisyade" rev-
 sammen tre gånger med ringfingeret, dyläke så-
 nader och utslag betades även genom att någon
 prämmande, som icke fruktade smittan, spattade
 tre gånger i den sårige ansikten och därefter med
 sitt ^{ring} finger strök ut spatten över såret.

Ela Jönsson

585

Apptekniskt

41

41

Karlsby, distrikts hd.

samman 1928.

Född 1842, död 1928.

Thucellänman

H. vithörsad Karp.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Över fjäring av tandväck.

Man övade fjäring tandväck på trädd genom pite i
tanden med en sticka tills man fick blod på den,
varföre man borede ett hål i ett trädd, stoppade
sticket i hålet och så slog en trädpugg däröver.
Färdigvar Karp ännu i slutet på 1800-talet.

Elsa Jönsson 585 Uppfostrare
 Karpby, distriket, samman 1928.
 Född 1842, död 1928. Thurellsömmen.
 H. viltse och Karp.

När - inmande vattenbruk.

Hälsor och vattenbruk, som inne åf nars enriges
 vara synnerligen hälsosamma, och vatten i
 dem användes mycket ofta som läkemedel t. ex.
 Öd ljunghäcken i Karp.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Elke Jönsson 585 Uppfostrnad
 Karpby, Lister län. sommaren 1888.
 Född 1842, död 1928. Thuckerman.
 H. viltbete ut Karpby.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Skattens sjukdomar.

Om man trodde, att någon granne hade förmåga
 att göra skattens något ont, skulle man i många fall
 åt nysin köpt skattens hem och in i ladugården. I
 alla minnaden och sjukdomar, som skattens sågade
 utifrån, troddes vara till följande orsaker, icke villiga
 människor.

585

Ela Jönman

dyttubred

Norby lister kl.

samma 1928.

Född 1842, död 1928.

Thunellström

El. viltbeakt. Norby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nyhalund kr.

Närman "hängade" en nyhalund kr, för att han inte
skulle råka ut för något ont - trolldom el. dygl. -
skulle man med elden eller glöden gå tre gånger
matsals omkring henne.

Se sid

35.

Elsa Jönsson

585 Nyttelöshet

Korpby, distrikts hd.

samman 1828

Född 1842, död 1928.

Fruckonin.

H. vistelse och Korp.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man går vilse.

Mot

SKOGSSNÄLL

Om man går vilse i skogen, trädde man detta som
föresat att av skogen. Men tillade så igen om
manvände ett av sina plugg och tog det på sig något.

Elsa Jönsson 585 Ägyptiska
Kajsbj. Lister bd. samman 1988.
Född 1842, död 1988. Thuckertsen.
U. vistelse i Norge.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vid tandfyllning.

När man missat en tand, skulle man ha tagit den upp
på nagnen eller i elden under det man uttrodade följande
ord:

Myss, myss, mynta (tre ggr),
ge mig en hantand
i stället för en guld tand.

Elsa Jönsson 585 hyttbruk
Korpby, distriket. samman 1928
Född 1842, död 1928. Thielhansen.
H. vishuset Korp.

47
47

Medel med näsblödning.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fid näs blödning skulle man binda en (röd).
yltetud am tillfingeret, så skulle blodet stanna.

585
Ela Jönsson
Nagley, Lister Rd.
Född 1892, död 1928
H. Westbeach Kyrk.
Loppsticket
sommaren 1928
Thurellsönnar

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Täcknad på julaften

Om man julaften tittade in genom prästet och då
såg några sitta hävullis i husen med baret.
så skulle dessa dö under det fjärrande året.

Elsa Jönman

585

Ägypteherat

49
49

Kajby, distus hd.

samma 1928

Född 1842. död 1928

Thullhånsen

Christelsa och Kaj.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Besök.

Det ansågs som mycket ovanligt att gå någon-
atans på besök juldagen och långfredagen.

Elsa Jönsson

Karlskrona, Listerhög.

Född 1842, död 1938.

H. vistskratt Karlsk.

585

Lyttelbrot

sammaren 1938

Stenellösa.

50

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Diande efter avsnjningen.

Man tyckte mycket illa om att barnet efter avsnj-
ningen ville häja dia igen eller lyckades komma åt
brödet någonadens osv, enär detta förbåddade
hammande tyvaktighet.

585

51

Elsa Jönsson
 Kärjehy, distas hd.
 Född 1842, död 1928
 H. västrikens Kärje.

kyrktjänst
 samman 1928
 Thurellén.

Tilltände av tjänst.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Man skulle gå till sin tjänst en söndag, för då
 skulle man komma ut till sönder, så mycket man
 kom ut.

585

52
52

Elsa Jönman
Kajby, distrikts hd.
Född 1842, död 1928
H. vistelse och Kaja.

lystetiskt
sommar 1928
✓ Jurellén

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Själspillingen

För en själspilling vände man inte och kan
fick endast begäras mer om hyfsan.

585

53
53

Elva Jönsson
Närby, distriket.
Född 1842, död 1928
Gr. vitalsamt Närby.

Upprättad
samma 1928
Thucellén

Ödöpta barns begravning.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Äro barnet före dödet, blev det inte något
frödet, där förväntade man gärna med begravningen
tills någon skulle komma för att sätta en likhet i denna
grav och samtidigt på något sätt döda.

585

54
54

Elsa Fröman

Norjeby, distrikthd.

Född 1842, död 1928

H. vintebæret Norje.

Lypteknart

sommaren 1928

Thurellsömmen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gode ögon.

Träimmande människor, framförallt kvinnor
troddes ha ett oegymnastiskt inflytande på be-
skärens och barnen genom att blott se på dem.

Elsa Jönman

585 Kypptecknat

Krijky, lister h.d.

romanen 1928

Född 1842, död 1928.

Thurellman

H. vinstelback Krijy.

Förbund vid vigseln.

Sen, som vid vigseln stiga upp först, skall du
först.

Elsa Jönsson

Karlsby, Lister län.

Född 1848. död 1928

Ö. vistselstads Karje.

hoppet och

ansökan 1928,

Stuckmann

På en gång av rätter.

På en gång: Karje åtog sig en frimodig omgivning
1860 att övertaga rätter och mäs från gården
till en annan, vars folk var avägnare till dem.
Och det har hängit till idag.

Elsa Jönsson

Karlskrona, listers bd.

Född 1842. död 1928.

H. vinstelssons Kaja.

Lyptschens

sommaren 1928

Fruckellens,

Ennais förvandling till pengar.

I bland kunde man hitta flera levande armar
på stället, och hade man då lite stål att bestå
över dem, förvandlades de till pengar eller guld.

58
58

Elsa Jönsson
Kajsky, distrikth.
Född 1842, död 1928
H. vithus och. Kajs.

585 Uppskrift
samman 1928
Thurellman

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Batonde or frossa.

För frossa batades man på en vis, att den
ajuke, när "kyllena vatte" krossen, häng in i hak-
regnen ströa efter att man togit ut bröstet och
stannade där några minuter.

Elsa Jönsson

585

59

59

Norjeby, Linters hd.

upptäcknet

Född 1842, död 1928

samma 1928

Thurehåmmen.

Hvittstads Norje.

Skädeseder.

När man skutat slätten, skulle man kunna se
gröjan, och när man skurit av säden - man har ju
frön med skära - skulle man äta "skära-gröden",
som kallas av bovete - eller kamgrön. Efter
potatis-skörden hade man potatis-gille.

Elsa Jönsson 585 Egypten
 Norge, Listerh. samman 1928
 Född 1892, död 1928. Ture Larsson
 Th. vistskare Norge.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Född som Ring höjden,
 en finländsk gruvhög i Norge.

I Ring höjden bodde de underjordiska. En gång skulle de
 finnas i ett kloster, och då lärde de en drakt av en hand-
 familj i närheten. När de sedan lämnade dräkten till-
 baka, var den inte beklädd med guld och ädelstenar. Man
 trodde också att det fanns bann där, ty man hade hört
 en vaggas gå och vaggas i rymden. Föga trodde
 man var av guld. En gång hade man rätt gruva upp
 den, men man hade inte hållit sig tyst och så språk
 den mer igen, när man hade den uppe vid kanten.

Else Jönsson
Kviby, Listerlöd.
Född 1842, död 1928.
H. mästarens Kviby.

585

Appteknat
samma 1928
Juncellönnan

61
61

Rensa.

Elan, helan, hahian,
Josef var en duktig man,
han stek sig appt
in och ut,
hela, pöle, poff,
inne, ute av den.

Användes vid tagplå-lekar för att bestämma
var samadell laga.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6262

Elsa Jönsson

585

585 *Erythraea*

Don Murphy, Lister Rd. Blooming

Summer 1928

Indd 1842, dnd 1958

Williamson.

H. vitellina aut. Kays.

Pinxtpiende i Kaeje.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sedan långt tillbaka har man jordat i
Køje. Den första tillgången i gamla tider är obekant;
under senare delar av 1800-talet var jordat degen från
fröakt av darsens, lekens och gottens dag. Folk
skämsnade i stadsdelar till Køje "Bøje", en jorden
i tiden vanligtvis varde bakad nära havet. Sten
varo ständigt mata och darsens indomintillda.

Elsa Jönsson
 Växjö, distrikth.
 H. v. v. v. v. Växjö.
 Född 1842, död 1928

585 Eppelbrot
 samman 1928
 Truelsen

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

En sågen från Växjö "pingelsbägg".

En annandag pingst gick en präst tidigt på morgonen
 till Bägget för att sjunga. Tidigare än vanligt var han
 inte; för han ville se efter om folket från prästgården
 hade något tagit med sig. När han kom fram fick
 han till sin förvåning se, att hela den platsen var full
 av folk, men allihop sadlade hundar. Färdhänd
 flydde han fortast möjligt.

64

Elsa Jönsson

585

Lypptecknat

Kajsky, distrikts hd.

sommar 1928.

Född 1842, död 1928

Thuelmann.

H. vithuset. Kaji.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Väderleksboken

Om vinden blåser från i norra, blir det snart
aväder.

När vinden flyger inåt land, är det inte långt
till regn.

Om det "salignar" d. v. s. regnar och vinden skinner
samtidigt, så blir det regn dagen efter också.

På kvällen vid måltiden tappar sin smörgås, och
smått kommer uppåt, så regnar man att det blir
nacktervader dagen efter. Det kommer regna man,
om man vid måltiden äter upp all porsrätt snart.

Elsa Jönsson 585 ägyptisknad
 Kungälv, Lister län.
 född 1842, död 1928
 H. vitterhets Kungälv.
 samman 1928
 Thucydides

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Isaksson.

Nu hatten köttar i, päntar han jänsmende,
 och tar han höga tassur ännu älsk, hammar det
 en herre med hat på. Nu hatten gräs, kan
 men säkert vänta svärde.

Elva Jönsson

Karlsby länth. hd.

Född 1842, död 1928.

H. västskenskt Kärje.

585

Ögrytshuset

sommaren 1928

Truelshansen.

66
66

Föreläsning.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Omkring 1860 inträffade följande händelse i
en sjökaptenens hem i Kärje. Det var kväll och familjen
satt samlat kring lampen, utom fadern och äldste sonen,
som var på järn. Plötsligt hör en av flickorna någon
gå upp för trappen, varevid hon rycker till och säger:
"Jag tror bestämt det är herr Alf som kommer!"
Hon kyckte sig kringa igen halsen på gånget,
men där var ingen, när hon öppnade dörren.
Efteråt frågade emellanåt veta, att halsen
oplatats över bord och som kommit just vid
denna tidpunkt.

Ela Jänman 585 Uppfuktat
 Kyrky distrik.
 Född 1842 död 1928 samman 1928
 H. viktare och Kyrk.
 Thure Jänman.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Barnlek.

En vacker an vacker i präglade lek.
 Baga, boga boga hvia,
 lilla små i lära,
 smida dom o piska dom
 o pasta dom in i tegelsten.
 Handlaren liden sam i präglade.

585

68

Ela Jönsson

Kajby, Lister län.

Född 1892. död 1928

H. misshandlad hustru.

Uppskrift

sommaren 1928

Therese Jönsson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Repphänning från julatten

Vid julatten sätter man alltid hanna i vägen på
som möjligt, ty man vill att den som har först i vägen
sitt inbäddat först.

585

69

69

Elsa Jönsson

Lappträsket

Närby, Linters hd.

sommar 1828

Född 1842. död 1928

Thunellensson

Häuselsöck Närby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lalsken myrsången.

Om ralen ralen myrsången så lång tid, som
en man behövde för att sätta sig till köst, så blev
det ett gott år.

585

70
70

Elsa Jönsson

Appteknisk

Karlsby, Listerh.

julen 1882

Född 1842, död 1888

Thullstäm

bl. vistskareet Kyrja.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Besök nyårsdagen.

Om en hanna var i gäster, så blev hennes
kam av kär, som den första gången, som hon på nyårs-
dagen.

/arb. an.

585

71
71

Elsa Jönsson

Kvinnor, Lister hd.

Född 1842, död 1928

H. wistebach Kvin.

Eysenbach

juni 1928

Dunkelman

Besök nyårsdagen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Omen man kom först på besök nyårsdagen,
så skulle man på mest halspinnande ord ut;
annan kvinna maktsten.

Ola Jönsson

585

Apptekniskt

Karjby, Listerh.

sommaren 1928

Född 1842. död 1928

Thullén

H. wistelsöet Kajs.

72

72

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vi el ärskeftat.

En pligade man skjuta ut det gamla och in
det nya äd. d. v. r. menskild helt enkelt skatt i
heften.

Elsa Jönsson

585

Kyrktornat

Kajsky, Lister lfd.

julen 1882

Född 1842. död 1928

Thure Jönsson.

H. vinstelreusd. Kaja.

Stappanshede.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Annanstags jul skulle man uppa tidigt, vid fjärra
tiden, för att "mjä" i nakhans stall och ladugård.

Senare red man hästarna till vattning till och
i norr och röder vinnande vattning. Så skulle de
bli hälsosamma under det pinnande året.

Elsa Jönsson

Kryckby, Linters hd.

Född 1842, död 1888

El. värdshuset Kryck.

585 Öppsticket

julen 1882

Thure Meinman

74
74

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Julelångs.

Anders Perssons attua

står i ljusen lura,

alla ljusen brinna, hoppas!

Haj o hoppas,

lika gott som,

inte gifter sig mig för prästen.

Äroos vänlig i Kryck.

585
Elsa Jönsson, begravd
Kajby, Lister län. juli 1922
Född 1882. Död 1928 Thucklönne
H. vintebarnet Kaj.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kärlskar.

Udda eller jämna? Hur många?
Lålla sören. / Han gjorde en sösterns söster,
och så fick en jämna sig, under man prebade på en
nät, varstie denne fick plecke tills han tog
den utprebade näten.).

Algo Blekinge

585

76

76

Elsa Jönsson

Narichy distrikt.

Född 1842. död 1888

h. wistebant Narichy.

Lyngstuckat

julen 1882

Thuckinn

Förklaring

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Förklaringen och kungspedagogerna
skulle ha varit ha varit med hjärter, antingen
av föräldrarna eller av jämnåriga.

77

77

Elsa Jönman
 Kungälv, distriktskd.
 Född 1892, död 1928
 H. vinstelse avd. Kungälv

585

Kypstucknad

armmarer 1928

Jönellman

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Vaggvisa.

Rida, rida, raka,
 hästen heter Blanka,
 o var ska vi rida?

Fiska vi o. fiska
 till en vacker pisa.
 Vad ska hon koka?

Anna Augusta,
 den tycke och fete.
 Och när vi kommo dit,

585
så var det ingen hemma,
utan en gammal kvinna.

Han stod o. bakte henne
så stark som hon var.

o, två till dej o. två till mej
o, två till alla våra klasser.

78
78
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ela Jönsson

585

79
79
Egyptiska

Karlsby, Listerh. l.

sommaren 1928

Född 1842, död 1928

Sturckenius

H. visholmska Karje.

Osmarna.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Osmarna vistades under vintern på kors- och rj-
balkarna, och den krusna lägga nämn på en
människa; om de krusna: kontakt med hennes
krupp.

the firm

585

Apptickmat

Norwich, Dist. Rd.

summer 1988

Feb 1842, died 1928

Thielmann

Antislavery Nazis.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Utskrift i kass.

Om man säger hälsan i korts, så anser de
betyda, att man antingen snart kommer på samma
plats, eller att någon av dem skall förlora sig
inom närmaste tiden.

Elsa Jönsson

585

Äppeltricket

Narjby, distriket.

samma 1928

Född 1842, död 1928

Thurellsson

St. vitskeat Narji

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sehen på frälselse.

Om man gör utifrån på skanna, så betyder det
att man är frälsad.

- 81
81

82
82

585

Ela Grönman

Kariby, Linters hd.

Född 1842, död 1928

h. västmanland Norge.

lyptekned .

sommaren 1928

Thure Grönman

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När det blev i händelse.

Om det blev i väntas hand, för min snarst pengar,
och om det blev i höger, för min snarst tacka prisind.

585

Ela Jönsson

Kajby, distus hd.

Född 1842, död 1928

Hälsöbruk Kajb.

Hälsöbruk

samman 1928

Fru Jönsson

Hälsöbruk

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tas ratter på "rudegen" och på små-
ullen, för att de båda två skulle bli välsig-
nade och leva länge.

84

84

585

Elsa Jönsson

Kaujby, distrikth.

Född 1842, död 1928

H. vistskantz Kauje

Eggetubnat

samman 1928

Fru Jönsson

Perstunens efterhänd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det varsed att gräns med Perstunens efter-
händ, kallad "littina", i dyngstaden.

85

85

Elsa Jönsson

585

Lynnebrook

Kryckby, distriket.

sommar 1928

Född 1842, död 1928

Dumekemmen

H. vinstekant Kyrja.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

På sak till skillinghet.

Om fåglarna komma äro människo barn, så
skulle dess ägne bli skilling.

86

585

Elin Jönsson

Kajshy, Linters hd.

Född 1842, död 1928

H. vistehuset Kaje

Egyptiska

samman 1928

Jönsson

86

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Uggla.

När uggla häides, tydde man, att han
hördade abjerta, framför allt dödsfall.

Elsa Jönsson

585

Lynghuset

Kajby, distriktd.

samman 1988

Född 1842, död 1988

Thucellin

H. västergaard Kajs.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

djärb.

Om man här går i väst, första gången man här
känner på sig, så betyder det glädje, i väst
betyder det sorg. Som också sägs i folkvisor:

Kunden ö,

ärstän dö,

värstän gläde,

värstän röje.

Chas Järman

585

Lynteknet

Narjshy, distus hd.

sommaren 1848

Född 1842, död 1928

Thurellsman.

H. mistekas och Narjshy.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Däda fåglar även dödsarna.

Man plögde spika upp skjutna fåglar, men
skatar, även den på lodugjeds- och stalle-
dödsarna till skydd för djuren.

Elsa Jönsson,

Karlskrona distriktsh.

Född 1842, död 1928

U. vistsesamt Norge.

585 Uppskrift

sammaren 1928

Thunhemmen

89
89

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Midsummar kvarten.

Midsummar kvarten skulle plöckas midsummar-
aften sedan daggen fallit. Om man såg på en sådan
kvart med 9 blommar av olika slag, fick man
se sin tillkommande i drömmen. Midsummar-
kvarten skulle man skata ut genast utan hejra
den till nästa midsummar.

Ulla Jönsson 585 blyttucknat
Närby, Lister län. november 1928
Född 1842, död 1928 Thuckinman.
H. vistskaret Närby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bräddets försämringsplats

Man plöjde under vintern ha brädd nedgrävt
i säden, för att det inte skulle gå förlorat.

Elsa Jönman

585 Egyptisknäst

Kajshy listsked.

sommar 1928

född 1842, död 1928

Elsabonnan

H. vintskes och Kajs.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lundskiten.

Sista kiten av en mängd kaller Lundskiten
och enas vara i hög grad närande. Också samma ten
man an skalkarna. Ganska ryftan källan underkänd:
"Om skalken locka dig, så följ med!"

92
92

Elsa Jönsson

585 Egyptiska

Kajby, Listerh.

sommaren 1928

Född 1842, död 1928

Frucklinsen

M. wistebroet Kajby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

drott i sluggarna.

✓

I alla sluggarna skulle man ligga gäst påbått.

Kajby obekant.

✓

93
93

Elsa Jönsson

585 Egyptiska

Kajsky. Lister hnd.

sommaren 1928

Född 1842, död 1928

Fruckhinnan

H. vintelavast Kajs.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Batemidlet med and-typen.

Om någon hade sökt för att andas skulle man
gissa på att taga selen av en sovtig häst och
draga honom igenom selen tre gånger. Användes
väl mest med barn.

Ulla Jönsson

585

Appteknisk

Nyckby, distrikts hel.

sommaren 1928

Född 1842, död 1928

Truckhemmen

H. vistskeant Naja.

94 I. 94

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Knut Persson.

Om en iicksdagman med detta namn från
Nyckby berättas en del sägner. Glämsden följa
någon. Han leude i slutet på 1200-talet.

Vid en debatt i iicksdagman, använd jörd-
hunksapaismål diska tundes, berättas han ha
följt de drastiska orden:

"Nit och flit och skit
gå handen iik."

När han sagt detta, ratte han sig.

Han antalas som en så och hantat och grov harnig
men man lär ha varit mycket begåvad.

En gång skalk han ha dömts till ett åka baklänges på en skat hära genom Stockholmen, för ett oannvändigt yttande han fått om någon högt uppsatt person. Han gjorde det lika skalk som vanligt och i viss-
het om att undkännet var sannt. Så befanns
det efter en tid oskrånen, och dömt Person
fick sålunda återuppriktelse.

Om hans husbände-välde berättas följande.
Han hade tre döttrar, som han var strängt vid.
Forts han var mycket rik, sprang de alla deltaga
i de grövsta spelen. Men då de skulle få
beräkna sprang de ändå till kl. 11 på gäddel
och kl. 12 skulle nipseln vara. Han lyckte
att en timme vara väl nog för dem att göra
sin trakt på.

Om hans döttrar berättar man, att de
tro aldrig få nipseln hade sett sina män.

Endem hade bestämt vilka de skulle ha, och på
samma dag skulle de alla tre viga. Endast den
ena kunde sin blivande man fin ~~en~~ ^{ett} pign-
ende besök. Denne skulle ha varit fin
Oppmanne. På bröllopskvällen fingo de
flickorna ta sin hemgift och följa sina
män till sina respektive hem.

585

97

97

Ela Trömm

Kajsky, distens led.

Född 1842, död 1925

H. wistelsock Kajsky

Kypstuckat

samma 1925

Thure Trömm

Vid armbett.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om man bitit, även om, bliv det inte farligt
om den bitne får vatten från armen. Armen måste
ha vatten, sen han bitit, och om han får vatten efter
den bitne, dör han.

Elsa Jönman

585

Appteknet

Kajsky, Listeröd

sommaren 1928

Född 1842, död 1928

Främlingsman

U. vistelse på Kajsky.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Påmin: Ledsaganden.

Enär inlämnade det, att man gav ennar mjölk
i ledsaganden, enär det skulle vara lyckssamt.

Urs Jönsson

585

Uppströmat

Kajby dist. kl.

samma 1928

Född 1842, död 1928

Fruckemman

El. vistsesamt. Kajs.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Födelsemärke

När modern kommer i besittning med en mus,
medan hon är havande, och som tidigt blir häftigt
rödd, får barnet ett märke efter musen på mot-
svarende ställe av sin kropp.

Elsa Jönsson

585

100
100

Karlsby, Lister län.

Född 1842, död 1928

H. wistelsbeck Karlsb.

Upprättad

samma 1928

Stuckemman

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Med utgående.

Om ett barn växer under omvårdnad, så skulle man
lita barnet lita huvudet över en levande mus, som
inlindas i en tygbit, och skulle hjälpa. An-
vändes ännu i höjnings på 1800-talet i Norge.